

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ
ЧОРНОБИЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

Факультет цивільного захисту
Кафедра управління у сфері цивільного захисту

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ
КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА
ТА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДОЧИНСТВА»**

підготовка здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
галузь знань 08 «Право»
спеціальність 081 «Право»

м. Черкаси

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України (протокол № 1 від «28» серпня 2023р.)

Ольга ДУЛГЕРОВА, Микола ТОМЕНКО

Теоретико-прикладні проблеми конституційного права та конституційного судочинства [методичні вказівки до виконання контрольної роботи для підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА.....	5
ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	6
ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ....	8
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ...	13
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ.....	13
ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	15
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	18

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Теоретико-прикладні проблеми конституційного права та конституційного судочинства» передбачає ввести молодих дослідників у світ конституційних аспектів символічної реальності як простору творчої людської уяви, розглянути особливості основних символічних форм, дослідити джерела виникнення, структуру та властивості даного феномену як особливого об'єкту правового регулювання. Крім того, передбачається переконливо продемонструвати, що предметом будь-яких органічних конституційних відносин є політична активність; дослідити коло питань про поняття, джерела, структуру такої активності та її основні види. Передбачається також суттєво поглибити та систематизувати знання про юридичну природу конституційних прав людини, їх співвідношення з міжнародно визнаними документами про права людини. Планується поглибити та систематизувати знання аспірантів про конституційні засади виборчої системи та виборчого права в Україні, особливо після ухвалення такого документу, як Виборчий кодекс України, дослідити доктринальні уявлення про характерні риси та природу сучасного виборчого законодавства.

Ознайомити із основними положеннями щодо організації діяльності Конституційного Суду України як єдиного органу конституційної юрисдикції в Україні, який наділений спеціальною компетенцією – забезпечувати дотримання Конституції держави.

Конституційна юрисдикція спрямована насамперед на вирішення питань відповідності до Конституції України (конституційності) законів та інших правових актів; виявлення, констатацію і усунення їх невідповідності Конституції України.

Викладання навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми конституційного права та конституційного судочинства» має на меті оволодіння здобувачами:

- понятійним апаратом у сфері конституційного права та конституційного судочинства;

- вмінням здійснювати систематизацію та пошук правових норм щодо статусу суб'єктів конституційно-правових відносин;

- вмінням аналізу правової літератури з питань конституціоналізму, конституційних засад правового статусу держави, громадянського суспільства та особи;

- знанням загальних принципів та напрямків розвитку конституційно-правової доктрини в Україні та за кордоном;

- навичками щодо правильного застосування сучасної конституційно-правової доктрини при вирішенні практичних задач;

- вмінням надавати конституційно-правову характеристику процесів і явищ, що мають місце в Україні та за кордоном;

- вмінням здійснювати пошук та критичний аналіз матеріалів правозастосовної діяльності при вирішенні конкретних практичних завдань.

Основні завдання вивчення дисципліни:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

- розвиток конституційного контролю в Україні в контексті світового досвіду;
- місце Конституційного Суду України в системі поділу влади;
- завдання та функції Конституційного Суду України;
- устрій Конституційного Суду України;
- організацію діяльності Конституційного Суду України;
- основні напрями діяльності Конституційного Суду України;
- форми звернень до Конституційного Суду України;
- провадження в справах у Конституційного Суду України;
- особливості конституційного провадження у справах;
- акти Конституційного Суду України.

Вміти:

- використовувати норми законодавства про Конституційний Суд України;
- володіти основними положеннями законодавчих актів щодо організації діяльності Конституційного Суду України;
- складати конституційне подання та конституційне звернення;
- аналізувати порядок конституційного провадження у справі;
- давати висновки та рішення у справах:
 - з питань офіційного тлумачення Конституції України та законів України;
 - про відповідність Конституції України чинних міжнародних договорів України;
- формулювати окрему думку судді Конституційного Суду України.

Відповідно до навчального плану здобувачі повинні виконати письмово контрольну роботу.

Терміни виконання контрольної роботи визначені графіком виконання контрольних робіт.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями контрольної роботи, рекомендованою літературою, вивчити їх згідно рекомендацій, які були отримані під час настановних зборів.

У контрольній роботі здобувач повинен продемонструвати знання вивчених питань, уміння виділяти головне, робити висновки. Відповіді на питання мають бути обґрунтованими та містити посилання на використані джерела.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

Самостійна робота здобувача, відповідно до Державних стандартів освіти, повинна становити не менш як 50% часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень.

Самостійна підготовка - це безперервний процес самостійної роботи здобувачів щодо поглиблення та поповнення знань, вмінь та навичок, необхідних для успішного оволодіння знаннями по даній дисципліні та виконання функціональних обов'язків за певними посадами.

Головною метою самостійної роботи здобувача є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з

навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості.

Основними завданнями самостійної роботи здобувача є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні встановлених стандартів.

Зміст самостійної роботи здобувача визначається навчальною програмою вивчення дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи окремого здобувача можуть значно виходити за межі навчальної програми, якщо це зацікавило його і у нього виникло бажання (потреба) у поглибленні та розширенні знань з даної навчальної дисципліни.

У процесі самостійної роботи здобувачі мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- роботи з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання нормативно-правових актів; статистичної інформації тощо.

Самостійна підготовка включає в себе:

- вивчення документів законодавчого і нормативного характеру;
- постійне ознайомлення з новою юридичною, економічною, спеціальною та іншою літературою відповідно до напрямку діяльності.

Вибір питань для самостійного вивчення може бути обумовлений зацікавленістю здобувача, його прагненням до поглиблення своїх знань і навичок напрямку діяльності, а також виходячи з необхідності ліквідувати прогалини в знаннях, що можуть призвести до помилок у роботі.

Викладач може дати здобувачу індивідуальне завдання, вказавши, яку літературу необхідно вивчити і встановити строк, необхідний для цього, або запропонувати підготувати реферат по обумовленій темі, скласти проект документа. У такому разі план самостійної підготовки розробляється здобувачем і затверджується викладачем.

Самостійному вивченню здобувачами курсу чи окремих його тем передують оглядові лекції, на яких розглядаються завдання та послідовність вивчення курсу, найбільш важливі та проблематичні аспекти дисципліни, особливості їхнього вирішення у сучасних умовах глобалізації освітньої діяльності.

ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння здобувачами тем, передбачених програмою дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми конституційного права та конституційного судочинства».

Одним з методів контролю знань дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми конституційного права та конституційного судочинства» є контрольна робота здобувача.

Форма підсумкового контролю - іспит.

ПИТАННЯ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА СКЛАДАННЯ ПРОМІЖНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ТА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДОЧИНСТВА»

1. Статус Конституційного Суду України.
2. Строк повноважень суддів Конституційного Суду України.
3. Завдання Конституційного Суду України.
4. Вимоги до суддів Конституційного Суду України.
5. Кількісний склад Конституційного Суду України.
6. Розгляд справ щодо конституційності правових актів про надбання міжнародними договорами чинності для України.
7. Повноваження Конституційного Суду України.
8. Відкриття конституційного провадження у справі щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту.
9. Порядок обрання Голови Конституційного Суду України.
10. Предмет провадження у справі щодо конституційності чинних міжнародних договорів.
11. Нормативне регулювання діяльності Конституційного Суду України. Провадження у справі щодо відповідності норм чинного законодавства принципам і нормам Конституції стосовно прав і свобод людини і громадянина.
12. Основні принципи діяльності Конституційного Суду України.

- 13.Строки направлення конституційного подання з питань дачі висновків щодо призначення виборів, референдуму.
- 14.Порядок призначення суддів Конституційного Суду України.
- 15.Право на участь у справі. Порядок призначення суддів Конституційного Суду України Президентом України.
- 16.Підстави для конституційного подання.
- 17.Порядок призначення суддів Конституційного Суду України з'їздом суддів України.
- 18.Рішення у справах та його дія.
- 19.Межі повноваження Конституційного Суду України.
- 20.Участь у конституційному провадженні.
- 21.Підстави для визначення правових актів неконституційними.
- 22.Порядок виконання рішень і висновків Конституційного Суду України. Вступ на посаду суддів Конституційного Суду України.
- 23.Офіційне оприлюднення рішень і висновків Конституційного Суду України. Повноваження суддів Конституційного Суду України.
- 24.Питання конституційності, що виникають у процесі загального судочинства.
- 25.Вибори Голови Конституційного Суду України.
- 26.Підстави для порушення питання про відкриття конституційного провадження у справі щодо відповідності норм чинного законодавства принципам і нормам Конституції стосовно прав і свобод людини і громадянина.
- 27.Повноваження Голови Конституційного Суду України.
- 28.Зміст висновку Конституційного Суду України.
- 29.Припинення повноваження судді Конституційного Суду України.
- 30.Зміст рішення Конституційного Суду України.
- 31.Дострокове звільнення з посади Голови Конституційного Суду України.
- 32.Висновок Конституційного Суду України.

- 33.Наукові консультанти і помічники суддів Конституційного Суду України.
- 34.Рішення Конституційного Суду України.
- 35.Позасудова діяльність суддів Конституційного Суду України.
- 36.Строки конституційного провадження. Належність суддів Конституційного Суду України.
- 37.Учасники конституційного провадження.
- 38.Недоторканність особи судді Конституційного Суду України.
- 39.Забезпечення повноти розгляду справи Конституційним Судом України.
- 40.Пленарні засідання Конституційного Суду України.
- 41.Організація діяльності Конституційного Суду України.
- 42.Фінансування Конституційного Суду України.
- 43.Повноваження колегій судів Конституційного Суду України щодо справ за конституційними поданнями та за конституційними зверненнями.
- 44.Секретаріат Конституційного Суду України.
- 45.Порядок конституційного провадження у справі.
- 46.Постійні та тимчасові комісії Конституційного Суду України.
- 47.Підстави для відмови у відкритті конституційного провадження.
- 48.Архів Конституційного Суду України.
- 49.Порядок відкликання конституційного подання, конституційного звернення.
- 50.Бібліотека та друкований орган Конституційного Суду України.
- 51.Суб'єкти права на конституційне подання з питань прийняття рішень Конституційним Судом України.
- 52.Форми звернення до Конституційного Суду України. Конституційне звернення. Конституційне подання.
- 53.Суб'єкти права на конституційне подання з питань дачі висновків Конституційним Судом України.

54. Суб'єкти права на конституційне подання з питань прийняття рішень Конституційним Судом України.
55. Резолютивна частина рішення.
56. Історія світового конституціоналізму
57. Основні підходи до розуміння сутності конституціоналізму
58. Тенденції сучасного конституціоналізму.
59. Поняття та сутність правової доктрини.
60. Системно-структурна та змістовна характеристика правової доктрини.
61. Генезис правової доктрини.
62. Основні моделі сучасного правової доктрини.
63. Доктринальна юриспруденція.
64. Функції правової доктрини.
65. Роль і значення правової доктрини для розбудови демократичної, правової державності.
66. Сучасна правова доктрина та соціально-економічні й громадсько-політичні перетворення в Україні.
67. Концептуальні засади правової доктрини в Україні. Правова доктрина в системі джерел права.
68. Види правових доктрин. Офіційна і неофіційна правова доктрина.
69. Поняття та ознаки офіційної конституційно-правової доктрини.
70. Джерела офіційної конституційно-правової доктрини.
71. Роль конституційної юстиції у формуванні та розвитку офіційної конституційно-правової доктрини.
72. Еволюція офіційної конституційно-правової доктрини.
73. Офіційна конституційно-правова доктрина дореволюційного періоду.
74. Офіційна конституційно-правова доктрина радянського періоду.
75. Офіційна конституційно-правова доктрина незалежної України.
76. Офіційна конституційно-правова доктрина і «конституціоналізація» суспільних відносин.

- 77.Поняття, сутність та система основних засад конституційного ладу України.
- 78.Суверенітет – поняття, сутність і види.
- 79.Конституційна форма правління, державного устрою в Україні.
- 80.Сучасна концепція демократичної, соціальної та правової держави.
- 81.Поняття і сутність народовладдя.
- 82.Пряма (безпосередня) та представницька демократія.
- 83.Поняття, види і конституційно-правова регламентація референдумів.
- 84.Виборче право і виборча система: поняття, принципи та класифікація.
- 85.Правове регулювання і порядок формування представницьких органів і заміщення посадових осіб публічної влади в Україні.
- 86.Відповідальність за порушення виборчого законодавства в Україні.
- 87.Сутність, функції та види виборів
- 88.Принципи виборчого права і принципи організації виборів Виборчий процес
- 89.Сутність і різновиди виборчих систем Виборча система України
- 90.Конституційний Суд України як орган судового конституційного контролю
- 91.Тлумачення Конституції України Конституційним Судом
- 92.Доктрини у практиці Конституційного Суду України
- 93.Конституційно-судовий процес в Конституційному Суді України
- 94.Рішення та юридичні позиції Конституційного Суду України
- 95.Юридичні позиції КСУ з питань реалізації та захисту прав людини
- 96.Юридичні позиції КСУ в сфері кримінального права і процесу
- 97.Юридичні позиції КСУ в сфері цивільного, господарського права і процесу
- 98.Юридичні позиції КСУ з питань діяльності публічної влади

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Оцінювання результатів засвоєння знань студентів здійснюється у такий спосіб і за такими критеріями: усне та письмове опитування; результати самостійної роботи (контрольна робота); результати іспиту.

Шкала оцінювання знань наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D	задовільно	
50-54	E		
35-49	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно	не зараховано

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувача, передбаченим навчальним планом вивчення Теоретико-прикладні проблеми конституційного права та конституційного судочинства. Робота повинна бути надрукована на аркушах формату А4 шрифтом Times New Roman, розмір 14, інтервал - 1,5 (поля: верхнє та нижнє 2 см, ліве 3,5 см, праве 1,5 см) та вкладена у файл. Обсяг роботи - 10-15 друкованих аркушів.

Структура контрольної роботи: титульний лист, зміст, відповіді на питання, список використаних джерел.

Під час виконання роботи потрібно спочатку зазначити питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретні, написані чорнилами одного кольору, державною мовою, акуратно оформлені.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями, підібрати і опрацювати нормативні акти, літературні джерела, передивитися записи, зроблені на лекціях.

При відповіді на питання - обов'язково робити посилання на нормативні акти держави, літературні джерела і використовувати їх при розкритті питань.

На кожній сторінці слід залишати поля шириною 30 - 35 мм для зауважень рецензента. В кінці роботи потрібно вказати перелік використаних джерел, поставити дату і підпис.

У список використаних джерел вносяться праці, з яких запозичуються цитати, думки, статистичні дані, на які робиться посилання. Бібліографічні посилання - це сукупність відомостей про літературне джерело, що використовується в тексті контрольної роботи. Джерела в списку літератури потрібно розташовувати згідно порядку посилань в тексті або в алфавітному порядку. Відомості про джерела повинні включати: прізвище та ініціали автора, місце видання, видавництво та рік видання, кількість сторінок. Посилання в тексті на джерела потрібно розташовувати у квадратних дужках, порядковий номер згідно з списком літератури.

Виконана робота направляється в інститут на перевірку в строк, який вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання на практиці.

Рівень знань здобувачів дисципліни за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

1. Повнота та правильність виконання завдання - основний критерій.
2. Здатність здобувача:
 - диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
 - аналізувати зміст правових актів, які нормують організацію економічних відносин у сфері цивільного захисту;
 - робити узагальнюючі висновки по питанню, яке винесено на розгляд.

Оцінка за виконання контрольної роботи виставляється за наступною системою:

- **«60 балів»** - якщо здобувач показав глибокі знання програмного матеріалу, грамотно і логічно його виклав, бачить проблеми та протиріччя, аналізує та розв'язує складні завдання, застосовуючи при цьому діючі нормативно-правові акти;
- **«50 балів»** - якщо здобувач твердо знає і виклав програмний

матеріал, крім відтворення знань, ще і вміє розв'язувати типові завдання; без істотних помилок та вірно використав свої знання при виконанні завдання;

- «**40 балів**» - якщо здобувач в основному виклав матеріал, не розкривши окремих деталей, допустивши окремі несуттєві помилки при відповіді на теоретичні та практичне питання; продемонстрував вміння відтворити знання;

- «**незадовільно**» - якщо здобувач дав неправильну відповідь на поставлені питання або не по суті питання, або робота виконана не по варіанту.

Отримавши контрольну роботу з рецензією викладача, здобувач факультету заочного навчання зобов'язаний уважно ознайомитися із зауваженнями рецензента та внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. На обкладинці допрацьованої роботи необхідно вказати «Повторно» і направити її на рецензію.

Контрольна робота, що виконана не за своїм варіантом, в якій розкриті не всі питання, не має списку використаної літератури - не зараховується.

Отже, контрольна робота може бути незарахована у таких випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- завдання виконане з порушенням вимог до нього, в т.ч. стосовно обсягу;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань.

Здобувачі, які несвоєчасно направили контрольну роботу без поважних причин, на екзаменаційну сесію не викликаються.

Варіант завдань контрольної роботи визначається по номеру студента у списку групи.

Роздрукована контрольна робота передається методисту відділу заочного навчання.

Здобувач при необхідності може звернутися за усною або письмовою консультацією до викладача.

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіанти контрольних робіт з курсу «Теоретико-прикладні проблеми конституційного права та конституційного судочинства»

Варіант 1

1. Статус Конституційного Суду України.
2. Юридичні позиції КСУ з питань діяльності публічної влади

3. Конституційна форма правління, державного устрою в Україні.
4. Поняття та ознаки офіційної конституційно-правової доктрини.
5. Системно-структурна та змістовна характеристика правової доктрини.

Варіант 2

1. Завдання Конституційного Суду України.
2. Нормативне регулювання діяльності Конституційного Суду України. Проведення у справі щодо відповідності норм чинного законодавства принципам і нормам Конституції стосовно прав і свобод людини і громадянина.
3. Підстави для визначення правових актів неконституційними.
4. Наукові консультанти і помічники суддів Конституційного Суду України.
5. Суб'єкти права на конституційне подання з питань дачі висновків Конституційним Судом України.

Варіант 3

1. Доктринальна юриспруденція.
2. Види правових доктрин. Офіційна і неофіційна правова доктрина.
3. Поняття, сутність та система основних засад конституційного ладу України.
4. Відповідальність за порушення виборчого законодавства в Україні.
5. Юридичні позиції КСУ в сфері цивільного, господарського права і процесу

Варіант 4

1. Розгляд справ щодо конституційності правових актів про надбання міжнародними договорами чинності для України.
2. Предмет провадження у справі щодо конституційності чинних міжнародних договорів
3. Межі повноваження Конституційного Суду України.
4. Офіційне оприлюднення рішень і висновків Конституційного Суду України.
5. Питання конституційності, що виникають у процесі загального судочинства.

Варіант 5

1. Позасудова діяльність суддів Конституційного Суду України.
2. Строки конституційного провадження.
3. Порядок відкликання конституційного подання, конституційного звернення.
4. Бібліотека та друкований орган Конституційного Суду України.

5. Суб'єкти права на конституційне подання з питань прийняття рішень Конституційним Судом України.

Варіант 6

1. Суб'єкти права на конституційне подання з питань прийняття рішень Конституційним Судом України.
2. Основні моделі сучасного правової доктрини.
3. Офіційна конституційно-правова доктрина і «конституціоналізація» суспільних відносин.
4. Поняття і сутність народовладдя.
5. Пряма (безпосередня) та представницька демократія.

Варіант 7

1. Принципи виборчого права і принципи організації виборів Виборчий процес
2. Конституційний Суд України як орган судового конституційного контролю
3. Тлумачення Конституції України Конституційним Судом
4. Секретаріат Конституційного Суду України.
5. Порядок конституційного провадження у справі.

Варіант 8

1. Основні підходи до розуміння сутності конституціоналізму
2. Роль і значення правової доктрини для розбудови демократичної, правової державності.
3. Поняття, види і конституційно-правова регламентація референдумів.
4. Конституційно-судовий процес в Конституційному Суді України
5. Юридичні позиції КСУ з питань реалізації та захисту прав людини

Варіант 9

1. Рішення та юридичні позиції Конституційного Суду України
2. Виборче право і виборча система: поняття, принципи та класифікація.
3. Еволюція офіційної конституційно-правової доктрини.
4. Історія світового конституціоналізму.
5. Постійні та тимчасові комісії Конституційного Суду України.

Варіант 10

1. Повноваження колегій судів Конституційного Суду України щодо справ за конституційними поданнями та за конституційними зверненнями.
2. Недоторканність особи судді Конституційного Суду України.
3. Зміст рішення Конституційного Суду України.

4. Повноваження Конституційного Суду України.
5. Відкриття конституційного провадження у справі щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141 (Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2222-IV від 08.12.2004, ВВР, 2005, № 2, ст.44; № 2952-VI від 01.02.2011, ВВР, 2011, № 10, ст.68; № 586-VII від 19.09.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.142; № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143; № 1401-VIII від 02.06.2016, ВВР, 2016, № 28, ст.532).
2. Загальна декларація прав людини // Права людини: Міжнародні договори України. – К., 1992.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4.11.1950 р. // Там же.
4. Барабаш Ю.Г., Колісник В.П., Слінько Т.М., Дахова І.І., Чуб О.О., Ткаченко С.В. Демократичні засади організації і функціонування вищих органів державної влади України»: монографія / за заг. ред. д.ю.н., проф., член-кор. НАПрН України Барабаша Ю.Г. – Харків: Право, 2013. – 272 с. Барабаш Ю.Г. Принцип соціальної держави: окремі питання конституційно-правової доктрини та практики на сучасному етапі // Правова доктрина України. у 5 т. Т. 2: Публічно-правова доктрина України. Х.: Право, 2013. С. 67-90.
5. Берченко Г. В. Громадянське суспільство в Україні: конституційні аспекти : монографія / Г. В. Берченко. – Х. : Юрайт, 2014. – 208 с.
6. Ковтун В.І. Гарантії державного суверенітету України: конституційні аспекти: монографія / В.І. Ковтун – Х.: Фактор, 2014. – 216 с.
7. Летнянчин Л.І. Проблеми конституціоналізації адміністративного процесуального права // Теорія і практика конституціоналізації галузевого законодавства України: колективна монографія. – К.: Юридична думка, 2013.
8. Павшук К.О. Демократичні засади конституційного ладу України: монографія. – Х.:Юрайт, 2016. – 200 с.
9. Речицький В.В. Конституціоналізм. Коротка версія. – Харків: Права людини, ХПГ, 2014. – 264 с.
10. Речицький В.В. Конституційне АВС: монографія/ В.В. Речицький. – Х.:ТОВ «Видавництво «Права людини», 2016. – 408 с.

Додаткова література:

1. Барабаш Ю. Г., Ткаченко Є. В. Глава «Конституційно-правова відповідальність» // «Проблеми правової відповідальності»: монографія / Ю. П. Битяк, Ю. Г. Барабаш, Л. М. Баранова та ін.; за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. – Харків: Право, 2014. – 348 с. - С. 33-54;
2. Байрачна Л.К. Конституція як інструмент легітимації державної влади. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2017.- №4. том 1. - С.41-46.
3. Байрачная Л.К. Символические аспекты легитимации государственной власти // Гуманітарний часопис. Збірник наукових праць. – Харків: ХАІ. - 2015 . - № 2 . – С. 82-95
4. Баулін Ю.В. Новий конституційний формат діяльності Конституційного Суду України: конституційна скарга / Ю. В. Баулін // Право України. - 2016. - N 7. - С. 19-23
5. Баулін Ю. Двадцять років вітчизняної конституційної юрисдикції / Ю. Баулін // Вісник Конституційного Суду України. – 2016. – № 4-5. – С.23-40.
6. Берченко Г. В. Концепція установчої влади та її розвиток в Україні / Г. В. Берченко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Право. - 2014. - № 1137, вип. 18. - С. 66-69.
7. Берченко Г.В. Попередній контроль за змінами Конституції: юридичні позиції Конституційного Суду України // Право і суспільство. – № 6. – 2019. - С. 9-16.
8. Бориславська О. М. Європейська модель конституціоналізму: системно-аксіологічний аналіз. – Харків : Право, 2018. – 384 с.
9. Бринцев В. Д. Судовий конституціоналізм в Україні: доктрина і практика формування: у 2 кн. Кн. 2: монографія / В. Д. Бринцев. – Х.: Право, 2015. – 376 с.
10. Веніславський Ф. В. Конституційний Суд України в механізмі забезпечення стабільності конституційного ладу / Ф. В. Веніславський // Вісник Конституційного Суду України. – 2010. № 2. – С. 130-137.
11. Головін А. С. Захист прав людини і громадянина при здійсненні правосуддя в рішеннях Конституційного Суду України / А. С. Головін. – К.: Логос, 2011. – 307 с.
12. Гультай М.М. Конституційна скарга у механізмі доступу до конституційного права. Курс лекцій. - Київ: «Центр учбової літератури», 2019. - 270 с.
13. Дахова І.І. Принцип запобігання виникненню випадків безгромадянства в міжнародних актах і законодавстві України . Форум права:

елект. наук. фах вид. – 2015. – № 4. – С. 102-109 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/FP_index.htm_2015_4_79-83.pdf

14. Дахова І.І., Чуб О.О. Багатоаспектність принципу правової визначеності щодо сучасних конституційно-правових відносин. Форум права: елект. наук. фах вид. – 2017. – № 4. – С.59-68.

15. Кампо В. Стан та перспективи розвитку наукових доктрин конституційної юстиції в Україні / В. Кампо // Юрид. журн. - 2012. – № 7/8. – С. 68-75.

16. Конституційне право України: підручник / Т.М. Слінько, Л.І. Летнянчин, Ф.В. Веніславський та ін.; за заг. ред. Т.М. Слінько. – Х.: Право, 2020. – 592 с.

17. Конституційна юрисдикція: підручник / Ю. Г. Барабаш, І. І. Дахова, О. П. Євсєєв та ін. / за ред. Ю. Г. Барабаша та А. О. Селіванова. – Х.: Право, 2012. – 168 с.

18. Летнянчин Л. І. Конституційна судова реформа: проблеми та перспективи / Л. І. Летнянчин // Вісник Національної академії правових наук України: зб. наук. пр. / редкол.: О. В. Петришин та ін.: – Х.: Право, 2016. – № 3. – С. 194- 203.

19. Мохончук Б. С. Виборча система України як конституційно-правовий інститут: дис-ція на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.02. Харків, 2017. 201 с. URL: <https://is.gd/xcBND2>

20. Б. Мохончук, П. Романюк, М. Цуркан – Огляд судової практики з розгляду спорів щодо виборів та виборчих правопорушень в Україні: за результатами президентських та парламентських виборів 2019 року./ за ред. М. Цуркана – Київ: "АК-Group", 2020. - 147 с. URL: <http://nsj.gov.ua/files/1590748254IFES-Ukraine-Overview-of-court-practices-on-election-dispute-resolution-v1-Ukr.pdf>

21. Проблеми та перспективи запровадження індивідуальної конституційної скарги в Україні: Монографія / О. В. Петришин, Ю. Г. Барабаш, С. Г. Серьогіна, І. І. Бодрова. – К.: Атіка – Н, 2010. – 108 с.

22. Романюк П.В. Конституційно-правові засади інституту представницького мандата в Україні / П. В. Романюк. – Х. : ТОВ "Видавництво "Права людини", 2019. – 192 с.

23. Слінько Т.М. Гарантування свободи слова як елемент сучасного конституціоналізму. Право України, №4. 2018. С.108-126 .

24. Слінько Т.М., Ткаченко Є.В. Право у сучасному політичному житті України. Монографія. Розділ «Право конституційної держави і критерій конституційності актів державних органів». Наукове видання. К. Логос. 2020. 390 с.

25. Савчин М. В. Конформне тлумачення Конституції та забезпечення єдності правової системи в діяльності Конституційного Суду України / М. В. Савчин, Р. В. Марчук // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2010. – № – С. 44-52.
26. Савчин М.В. Сучасні тенденції конституціоналізму у контексті глобалізації та правового плюралізму. – Ужгород: РІК-У, 2018. – 439 с.
27. Селіванов А. О. Конституційна юрисдикція: поняття, зміст, принцип верховенства права, правові позиції по справах прав людини і конституційних конфліктів у сфері публічної влади. – К.: Вид. дім «Ін Юре», 2008. – 120 с.
28. Скомороха В. Є. Конституційна юрисдикція в Україні: проблеми теорії, методології і практики / В. Є. Скомороха. – К. – «МПІ Леся», 2007 – 716 с.
29. Стрижак А. А. Конституція України в актах Конституційного Суду України (аналіт. огляд та комент.) / А. Стрижак. – К.: Ін Юре, 2010. – 631 с.
30. Тодыка Ю.Н. Толкование Конституции и законов Украины: теория и практика / Ю. Н. Тодыка – Х.: Факт, 2001. – 328 с.
31. Ткаченко Є. В. Конституційно-правова відповідальність (у співавторстві). Проблеми правової відповідальності»: монографія / Ю. П. Битяк, Ю. Г. Барабаш, Л. М. Баранова та ін. ; за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. Харків: Право, 2015. С. 33-54
32. Тупицький, О. Конституційний і Верховний суди України та співвідношення їхніх правових позицій в аспекті здійснення інтерпретаційних функцій / О. Тупицький // Вісник Конституційного Суду України : загальнодержавне періодичне видання. - 2016. - N 2/3. - С. 194-202
33. Христова Г. О. Позитивні зобов'язання держави у сфері прав людини: сучасні виклики: монографія. – Харків: Право, 2018. – 680 с.
34. Шевчук С. В. Судова правотворчість: світовий досвід і перспективи в Україні / С. Шевчук. – 2-ге вид. – К. : Реферат, 2010. – 640 с.

Електронні ресурси:

1. Сайт Верховної Ради України: <http://rada.gov.ua/> .
2. Сайт Конституційного Суду України: <http://www.ccu.gov.ua/> .
3. Сайт Верховного Суду України: <http://www.scourt.gov.ua/>.
4. Сайт Вищого Адміністративного Суду України: <http://www.vasu.gov.ua/> .
5. Сайт Європейського Суду з прав людини: <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>.
6. Сайт Харківської правозахисної групи: <http://khpg.org/>.

7. Сайт Української Гельсінської спілки з прав людини:
<https://helsinki.org.ua/articles/ukrajinska-hromadska-hrupa-spryuannya-vykonannya-helsinskyh-uhod/>.

ДОДАТОК А

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ
ЧОРНОБИЛЯ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни

Теоретико-прикладні проблеми конституційного права та конституційного
судочинства

Студента (ки) 1-го курсу (т. н. 1 р. 6 м.)

1 групи ОР «магістр»
спеціальності 081 «Право»

Петренка П. П.

Шифр 777

м. Черкаси - 2024 рік